

Hoe ben jij je GELD de BAAS?

Onderzoek onder jongeren van 16-19 jaar over omgaan met geld en hun financiële toekomst

Februari 2024

Inhoudsopgave

> Inleiding	3
> Verantwoording	4
> Leeswijzer	5
> Samenvatting	6
> Algemene resultaten	10
> Huidige financiële situatie	11
> Financiële toekomst	13
> Verleidingen en uitgaven	16
> Invloed influencers	19
> Bijlage	24

Wijzer in geldzaken

Onderzoek onder jongeren van 16-19 jaar naar financiële redzaamheid in de toekomst

Februari 2024

Dit rapport is opgesteld door CHOICE Insights + Strategy

Inleiding

- Op 11 t/m 15 maart 2024 organiseert platform Wijzer in geldzaken (Wig) voor de 13e keer de 'Week van het geld'. Onder het motto 'Hoe ben jij je GELD de BAAS'? wil het platform jongeren leren hoe ze een ware 'baas' kunnen worden over hun eigen financiën. Subthema's die aan bod komen zijn onder meer financiële verleidingen, rekeningen, geldezels en de toekomst.
- Om de Week van het geld extra onder de aandacht te brengen en om meer inzicht te krijgen in hoe jongeren omgaan met financiële verleidingen, hun financiële toekomst en geldzaken, heeft CHOICE Insights + Strategy in opdracht van Wijzer in geldzaken een kwantitatief onderzoek uitgevoerd.
- Doel van het onderzoek is te achterhalen hoe jongeren van 16 tot en met 19 jaar omgaan met financiële verleidingen en hun financiële toekomst. Hierbij wordt inzicht gegeven in de mate waarin jongeren financiële verleidingen, bijvoorbeeld in reclame, phishing, social media en via finfluencers herkennen, wat de toekomstplannen van jongeren zijn (waaronder hun (realistische) verwachtingen over toekomstige inkomsten en uitgaven), wat het betekent om zzp'er te worden en hoe zij omgaan met 'verleidingen' om snel rijk te worden. Verder zijn basisvragen voorgelegd over omgaan met geld, zoals het in balans houden van inkomsten en uitgaven, budgetteren en sparen.

Verantwoording

- Aan dit onderzoek hebben 1.005 jongeren (16 t/m 19 jaar) deelgenomen.
- Resultaten zijn gewogen en representatief op leeftijd, opleiding en regio op basis van de Gouden Standaard (MOA, CBS).
- Het veldwerk heeft plaatsgevonden tussen 1 en 15 februari 2024.
- In dit rapport zijn in de basis de resultaten voor jongeren beschreven. Tevens is een verdieping opgenomen van de verschillen op de volgende kenmerken: leeftijd, geslacht, opleiding en het wel of niet zelf verdienen van geld.
- Significante verschillen (bij 95% betrouwbaarheid) zijn aangegeven met een '+' (hoger). De foutmarge bij $n=1.005$ is maximaal 3%. Dit betekent dat wanneer een resultaat van 50% is gerapporteerd, dit percentage met 95% betrouwbaarheid tussen de 47% en 53% ligt.

Leeswijzer

- Het rapport is opgedeeld in vier onderwerpen. Alle onderwerpen behandelen de resultaten voor jongeren tussen de 16 en 19 jaar. In onderwerp 1 wordt beschreven hoe de huidige financiële situatie van jongeren eruitziet. Vervolgens wordt in onderwerp 2 uiteengezet wat jongeren verwachten van hun financiële toekomst. In onderwerp 3 wordt weergegeven hoe jongeren omgaan met verleidingen en uitgaven en tot slotte wordt in onderwerp 4 behandeld wat de invloed is van influencers op de manier waarop jongeren omgaan met geldzaken.
- Op alle pagina's met resultaten staat rechts bovenin een paars vak waarin aangegeven wordt over welk onderwerp de resultaten gaan.
- In een paarsomrand tekst vak wordt een verdieping gegeven op de resultaten, waarbij is aangegeven welke splitsing is gemaakt.

Samenvatting (1 van 4)

Inleiding

In opdracht van Wijzer in geldzaken heeft onderzoeksbureau CHOICE Insights + Strategy in februari 2024 een representatief onderzoek uitgevoerd naar de geldzaken van jongeren (16 -19 jaar). De meting is uitgevoerd onder n=1.005 jongeren.

Huidige financiële situatie van jongeren (16-19 jaar)

- 7 op de 10 jongeren in dit onderzoek (16-19 jaar) hebben in het afgelopen jaar geen problemen met geldzaken gehad. De problemen die jongeren naar eigen zeggen ervaren zijn: meer geld uitgeven dan er binnenkomt (13%), schulden bij familie of vrienden (10%) of spullen gekocht op afbetaling (10%). Naar mate jongeren ouder worden ervaren ze vaker problemen met geldzaken. 18- en 19-jarigen hebben vaker problemen met geldzaken (36%) dan 16- en 17-jarigen (23%). Jongeren op het mbo hebben vaker problemen met geldzaken dan jongeren op het hbo/wo (35% vs. 26%).
- Van de jongeren in dit onderzoek verdient 70% (een deel van) hun inkomen zelf. Deze groep verdient hun inkomen met name door werk in loondienst (52%), gevolgd door beleggen (10%) en (online) gokken (10%).
- Zo ouder, zo kind. De bron van inkomen van jongeren is gerelateerd aan de bron van inkomen van de ouder(s). Zo belegt bijvoorbeeld 60% van de jongeren met ouders die zelf ook beleggen.
- Ook voor de meer risicovolle bronnen van inkomsten geldt dat ouder(s) een bron van inspiratie zijn voor jongeren. Ongeveer 1 op de 10 jongeren geeft aan wel eens (online) te gokken (8%) en/of in crypto te handelen (9%). Voor jongeren waarvan de ouder(s) ook (online) gokken en/of handelen in crypto is dit 15% en 36%.
- Jongeren verdienen of krijgen gemiddeld €480 per maand. Dit bedrag ligt hoger voor jongeren die (een deel van) hun inkomsten zelf verdienen (€508) dan voor jongeren die hun geld krijgen van ouders (zakgeld en kleedgeld) en de overheid (studiefinanciering) (€307).

Samenvatting (2 van 4)

Verwachting netto startsalaris en type werkzaamheid

- Jongeren op het mbo zijn beter in het inschatten van hun startsalaris* dan jongeren op het hbo of de universiteit. In Nederland ligt het gemiddelde netto startsalaris van mbo'ers tussen de €1.477 en €2.269. 4 op de 10 mbo'ers in dit onderzoek verwacht een inkomen wat hiermee overeenkomt. Voor jongeren met een hbo of wo opleiding ligt het netto startsalaris in Nederland gemiddeld tussen de €2.093 en €2.680. Ongeveer 2 op de 10 (19%) verwacht een inkomen dat binnen deze range valt. Gemiddeld verwachten mbo'ers €2.070 netto te verdienen. Voor hbo en wo is dit €3.030. Van de jongeren op het hbo of wo overschat ruim de helft (53%) het te verwachten netto startsalaris, voor mbo'ers is dit ongeveer een derde (35%).
- De ruime meerderheid (72%) van de jongeren in dit onderzoek verwacht in de toekomst in loondienst te gaan werken (54% fulltime, 18% parttime). Dit percentage ligt iets lager dan het aantal Nederlanders dat momenteel in loondienst is volgens het CBS (83%).
- Van de jongeren in dit onderzoek verwacht 15% aan de slag te gaan als Zzp'er en 11% wil een eigen bedrijf starten of hebben.

Samenvatting (3 van 4)

Rijk worden als doel in het leven en de kans hierop

- Desgevraagd geeft bijna de helft van de jongeren in dit onderzoek aan dat rijk worden een van de doelen is in hun leven (45%). Minder dan een derde van de jongeren (16-19 jaar) verwacht dat de kans dat zij daadwerkelijk rijk worden (heel) groot is (29%).
- In dit onderzoek is een aantal bronnen van inkomsten voorgelegd. Vervolgens is gevraagd hoe groot jongeren de kans achten hier rijk van te worden. De kans op rijk worden wordt het grootst geschat bij het hebben van een eigen bedrijf (49% (heel) groot), gevolgd door beleggen (37%) en handelen in crypto (30%). Jongeren achten de kans op rijk worden door (online) gokken en/of loterij het kleinst (9% en 11%).
- Ondanks dat de meerderheid in loondienst denkt te gaan werken, denkt slechts 2 op de 10 dat de kans op rijk worden in loondienst (heel) groot is.

Uitgaven en aankopen

- Er is veel variatie in de mate waarin Jongeren in dit onderzoek goed om kunnen gaan met financiële verleidingen. 4 op de 10 (38%) heeft zichzelf trucjes aangeleerd om zichzelf te weerhouden van een aankoop. 3 op de 10 (31%) vindt het lastig om zichzelf tegen te houden om iets moois direct te kopen. Wanneer de jongeren iets nieuws zien, dan wil 21% dit meteen kopen en wanneer een aankoop gedaan is, voelt 40% zich soms schuldig.

Samenvatting (4 van 4)

Verleidingen herkennen en weerstaan

- Jongeren van 16 tot en met 19 jaar worden met name verleid tot aankopen doordat vrienden het hebben (65% (soms/heel) vaak), reclame (68%) of omdat een influencer het heeft (61%). Jongeren met een lagere opleiding lijken iets beter te zijn in het weerstaan van verleidingen door influencers. Van de jongeren op het hbo of wo wil 28% (heel) vaak iets hebben door een influencer, voor jongeren op het mbo is dit 21% en voor middelbare scholieren 19%.
- Jongeren tussen de 16 en 19 jaar komen regelmatig in aanraking met online verleidingen. Zo ziet 42% vaak online reclame over gokken en doet ruim een derde (37%) in-game aankopen. Ook geven jongeren aan dat zowel phishing mails als reclame van influencers steeds lastiger te herkennen is (31% en 28%).
- Ruim 1 op de 10 jongeren in dit onderzoek (13%) is wel eens in een phishing mail getrapt. Jongeren die (een deel van hun) inkomsten zelf verdienen zijn vaker niet in een phishing mail getrapt dan jongeren die al hun geld krijgen (78% vs. 64% niet ingetrapt).

Invloed van influencers op geldzaken van jongeren

- De meerderheid in dit onderzoek heeft zijn twijfels bij informatie van influencers. Zo gelooft 66% niet dat influencers alleen maar producten promoten waar ze achter staan, dat ze de waarheid vertellen over producten (60%) en/of dat influencers eerlijk zijn over producten (61%). Maar ze vinden het wel leuk om te volgen. Een kwart van de jongeren zegt dat ze wel het leven van een influencer zouden willen leiden.
- Bijna alle jongeren in dit onderzoek hebben wel eens posts of video's van influencers over geldzaken gezien (98%), driekwart geeft aan dit met enige regelmaat te doen (77%). Er wordt met name gekeken naar informatie over hoe veel geld verdiend kan worden (60% (soms/heel) vaak) en hoe ze geld kunnen besparen (56%).
- Twee derde (66%) van de jongeren die (f)influencers volgen heeft te maken gehad met een wijziging in de financiële situatie door het volgen van advies van een influencer. Hierdoor heeft 39% wel eens geld verdiend, 46% heeft geld bespaard en 29% heeft geld verloren. Jongeren die (een deel van) hun geld zelf verdienen zijn naar eigen zeggen minder financieel beïnvloedbaar door influencers dan jongeren die hun geld krijgen van ouders (zakgeld en kleedgeld) of de overheid (studiefinanciering).

 Wijzer in **geldzaken**

Algemene resultaten

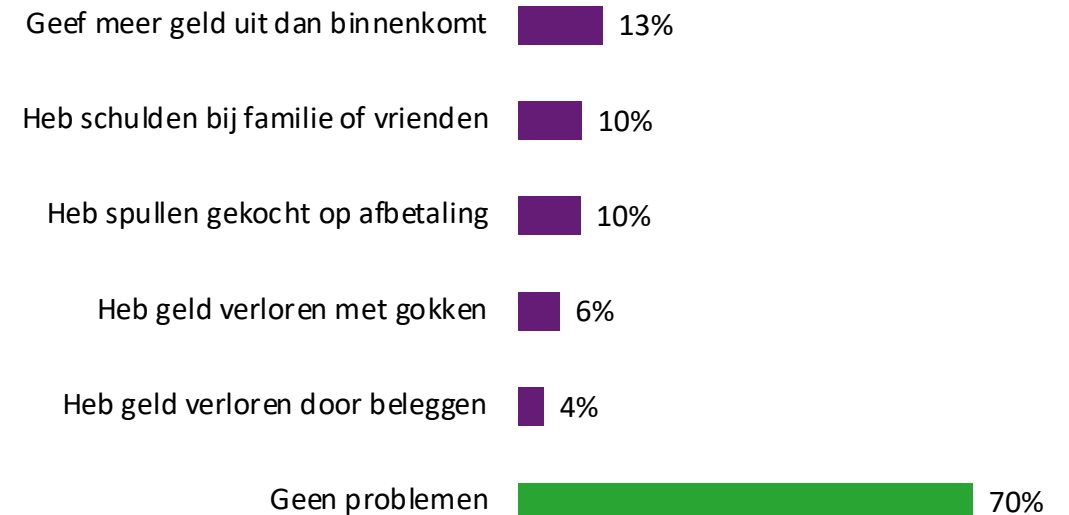
7 op de 10 jongeren (16-19 jaar) hebben geen problemen met geldzaken gehad in het afgelopen jaar

- Indien jongeren wel geldproblemen hebben gehad (30%), staat het uitgeven van meer geld dan er binnenkomt met 13% bovenaan, gevolgd door schulden bij familie of vrienden en/of spullen kopen op afbetaling (beide 10%).

Verdieping

Jongeren van 16 en 17 jaar hebben vaker geen geldproblemen (77%) dan jongeren van 18 en 19 jaar (64%). Meisjes hebben ook vaker geen geldproblemen dan jongens (74% vs. 67%) en jongeren op de middelbare school en het hbo/wo hebben vaker geen geldproblemen dan jongeren op het mbo (75% en 74% vs. 65%).

Geldproblemen afgelopen jaar

Jong gezien is jong gedaan. Inkomstenbron ouders is belangrijk voorbeeld voor keuze inkomstenbron jongeren

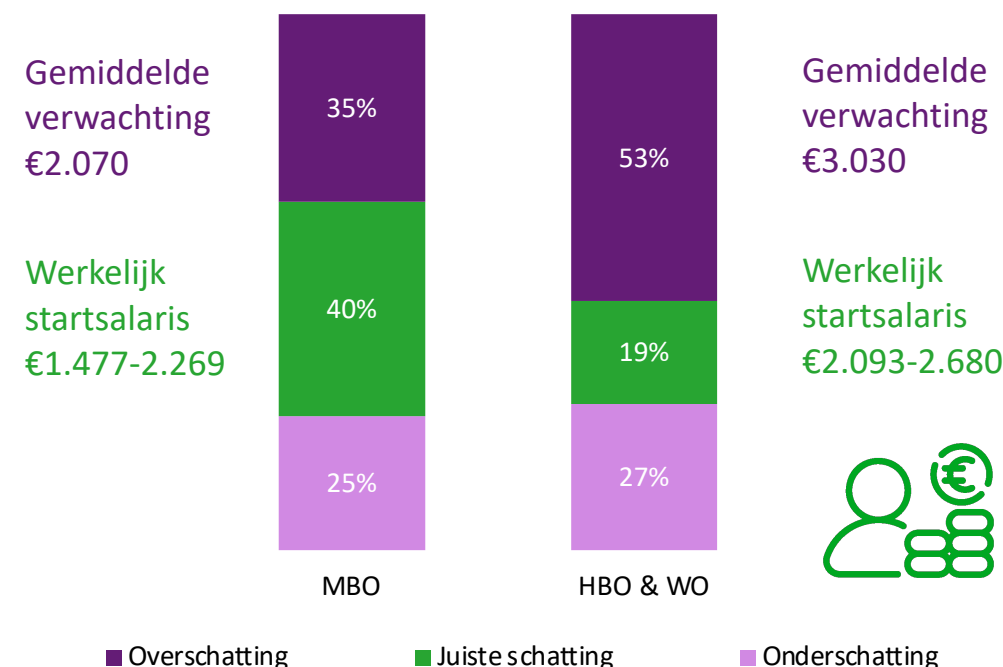
- Vrijwel alle jongeren tussen de 16 en 19 jaar hebben geld te besteden, maar de inkomstenbronnen verschillen. Drie op de tien jongeren verdienen niet hun eigen geld, maar krijgen dat van hun ouders (zakgeld, kleedgeld) of de overheid (studiebeurs). Het overige deel (70%) verdient ook zijn of haar eigen geld. Bij ruim de helft (52%) is dat door werk in loondienst. Andere veelgenoemde inkomsten bronnen zijn: beleggen (10%), (online) gokken (10%) en handelen in crypto (9%).
- Jongeren verdienen (bijv. bijbaan) of krijgen (bijv. zak- en kleedgeld, studietoelage) gemiddeld €480 per maand. Dit bedrag ligt hoger voor jongeren die (een deel van) hun inkomsten zelf verdienen (bijbaan of regulier werk) dan voor jongeren die alleen geld krijgen (€510 vs. €310).
- Het lijkt erop dat voorbeeld doet volgen. Zo belegt in totaal 10% van de jongeren, in vergelijking tot 60% van de jongeren waarvan minimaal 1 van de ouders belegt. 5% van de jongeren belegt terwijl de ouders dit niet doen.
- Ongeveer 1 op de 10 jongeren geeft aan (online) te gokken en/of in crypto te handelen, voor jongeren waarvan de ouder(s) ook (online) gokken of handelen in crypto is dit 15% en 36%.

Inkomstenbron	Doelgroep		
	Inkomstenbron jongeren	Inkomstenbron jongeren en ouders	Geen inkomstenbron ouders, wel voor jongeren
Loondienst	52%	76%	34%
Eigen bedrijf	7%	47%	6%
Beleggen	10%	60%	5%
Handelen crypto	9%	36%	6%
(Online) gokken	10%	15%	9%
Loterij	7%	59%	5%

40% van de mbo-studenten en 19% van de jongeren op HBO/WO weten welke startsalaries ze kunnen verwachten

- Jongeren met een mbo opleiding verwachten gemiddeld €2.070 netto te verdienen als startsalaris. Dit gemiddelde komt overeen met het werkelijke startsalaris*. In Nederland ligt het startsalaris van mbo'ers gemiddeld tussen de €1.480 en €2.270 netto. 4 op de 10 mbo'ers hebben een realistische verwachting van het startsalaris. Ruim een derde (35%) overschat het startsalaris en een kwart (25%) onderschat dit bedrag.
- Jongeren met een hbo of wo opleiding verwachten gemiddeld dat hun toekomstige startsalaris €3.030 bedraagt. In werkelijkheid ligt het netto startsalaris voor hbo en wo gemiddeld tussen de €2.090 en €2.680. Ongeveer 2 op de 10 jongeren (19%) op het hbo of wo hebben een realistische verwachting van het startsalaris. Ruim de helft (53%) overschat het startsalaris.
- Jongeren op de middelbare school verwachten gemiddeld €2.460 als startsalaris. Voor deze jongeren is het werkelijk te verwachten salaris lastig in te schatten, omdat het nog niet zeker is welke studierichting zij gaan kiezen. Daarom wordt hier niet vergeleken met de gemiddelde startsalaries in Nederland.

Verwacht gemiddeld netto startsalaris*

Bijna de helft benoemt rijk worden als een van de levensdoelen, circa drie tiende verwacht dat de kans hierop groot is

- Van de jongeren (16-19 jaar) in dit onderzoek verwacht 72% later in loondienst te gaan werken (18% parttime, 54% fulltime), 15% verwacht Zzp'er te worden en 11% denkt een eigen bedrijf te starten. Dit komt enigszins overeen met hoe de samenleving nu is verdeeld (bron: CBS - zie voetnoot).^{*} Alleen het aandeel mensen met een eigen bedrijf ligt in de huidige samenleving lager (3%) dan het aandeel jongeren dat verwacht later een eigen bedrijf te hebben (11%).
- Voor bijna de helft van de jongeren (45%) is rijk worden een van de doelen in het leven. 29% verwacht dat de kans op rijk worden (heel) groot is.

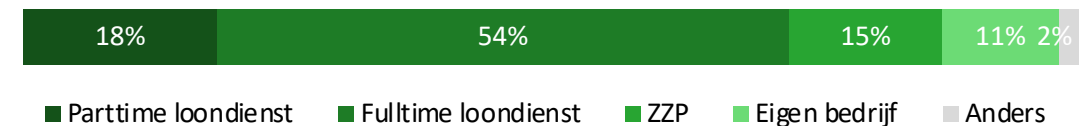
Verdieping

Jongeren van 18 en 19 jaar en meisjes verwachten vaker parttime te gaan werken (21% en 23%) dan jongeren van 16 en 17 jaar en jongens (16% en 14%).

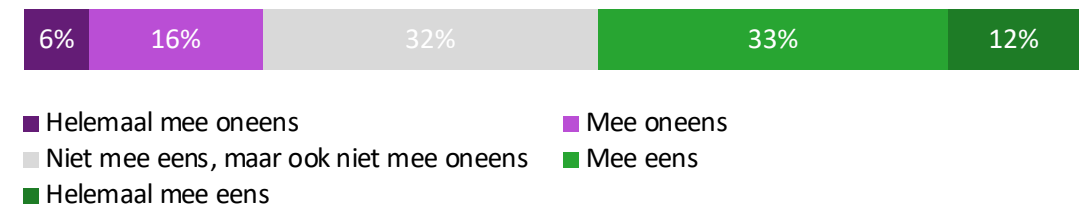
Jongens verwachten vaker dat de kans dat ze rijk worden (heel) groot is dan meisjes (33% vs. 23%).

Jongeren die zelf (een deel van) hun geld verdienen, denken minder vaak dat de kans dat ze rijk worden (heel) klein is dan in vergelijking met jongeren die alleen geld van ouders (zakgeld en kleedgeld) of de overheid krijgen (studiefinanciering) (34% vs. 24% (heel) klein).

Verwachte toekomstige werksituatie*

Rijk worden is een van de doelen in het leven

Verwachting kans rijk worden

V7: Dan volgen nu enkele vragen over de toekomst. Hoe zie jij je toekomst voor je als het gaat om werken? Basis: allen (N=1.005)
 V7A: In hoeverre ben je het oneens of eens met de volgende stelling? Een van mijn doelen in het leven is om rijk te worden. Basis: allen (N=1.005)
 V8: En hoe groot schat je de kans in dat jij later rijk gaat worden? Basis: allen (N=1.005).
^{*}Volgens het CBS is in Nederland 83% in loondienst (42% parttime, 41% fulltime), 13% Zzp en 3% heeft een eigen bedrijf.

3 op de 10 jongeren (16-19 jaar) denken dat de kans om rijk te worden van handelen in crypto (heel) groot is

- Jongeren (16-19 jaar) schatten de kans op rijk worden het hoogst in bij het hebben van een eigen bedrijf (49%), gevolgd door beleggen (37%) en handelen in crypto (30%).

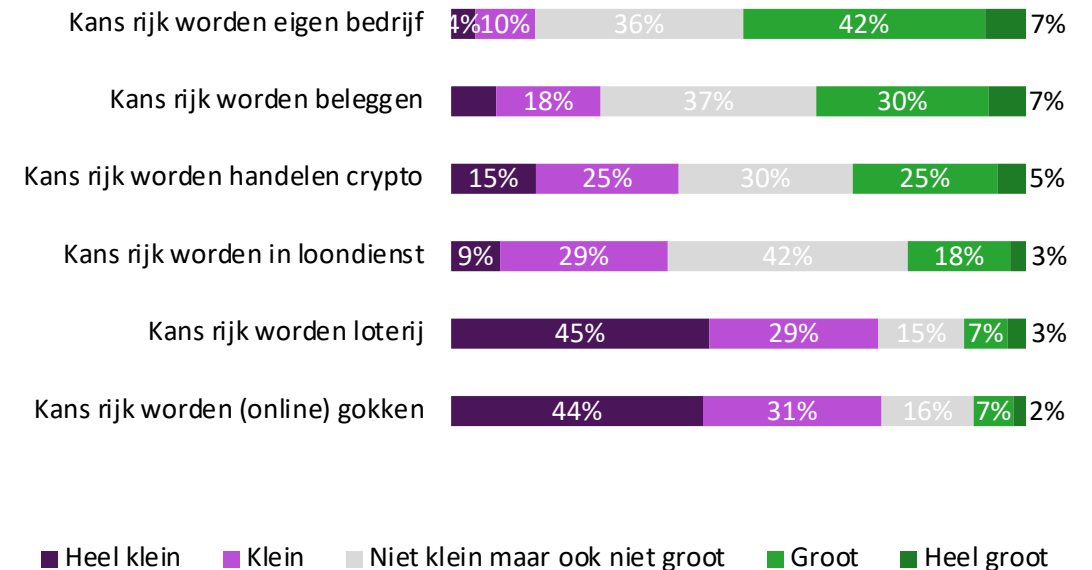
Verdieping

Jongeren die al hun geld krijgen, denken vaker dat de kans (heel) groot is dat ze met (online) gokken rijk worden dan jongeren die (een deel van hun) geld zelf verdienen (16% vs. 7%). Bijna 1 op de 10 jongeren die hun geld krijgt (8%), denkt dat de kans dat ze rijk worden met handelen in crypto (heel) groot is.

Jongens denken vaker dan meisjes dat de kans (heel) groot is dat ze met (online) gokken rijk worden (13% vs. 4%).

Inschatting kans rijk worden

4 op de 10 jongeren (16-19 jaar) voelen zich soms schuldig over een aankoop

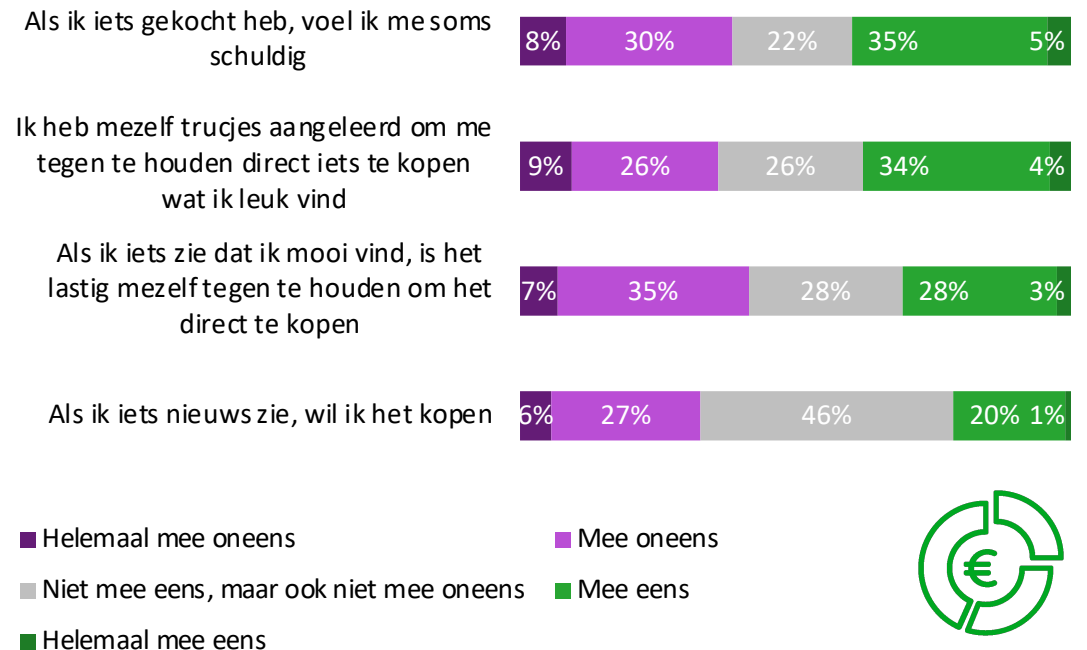
- 4 op de 10 (40%) voelt zich soms schuldig na een aankoop.
- Ongeveer 4 op de 10 heeft zichzelf trucjes aangeleerd om zich te weerhouden van een aankoop.
- 2 op de 10 (21%) jongeren willen iets kopen als ze iets nieuws zien.
- 31% van de jongeren vindt het lastig om zichzelf tegen te houden om iets te kopen als ze iets moois zien.

Verdieping

Jongeren in dit onderzoek van 16 en 17 jaar voelen zich minder vaak schuldig na een aankoop dan jongeren in dit onderzoek van 18 en 19 jaar (47% vs. 31% voelt zich niet schuldig). Jongeren met een hogere opleiding (hbo en wo, 50% schuldig) voelen zich vaker schuldig dan jongeren met een lagere opleiding (middelbare school en mbo, beide 38% schuldig).

Jongeren die naar de middelbare school gaan en jongeren die een hbo of wo opleiding volgen, vinden het minder vaak lastig om zichzelf tegen te houden om iets te kopen dat ze mooi vinden dan jongeren op het mbo (48% en 46% vs. 34% vindt het niet lastig).

Stellingen over geld uitgeven

61% van de jongeren (16-19) wil soms tot (heel) vaak iets hebben omdat ze dat hebben gezien in post van influencer

- Ongeveer een kwart van de jongeren in dit onderzoek wil (soms/heel) vaak iets hebben door reclame (68%) of omdat vrienden het hebben (65%).
- 35% van de jongeren wil (soms/heel) vaak de eerste zijn die iets heeft.
- Ruim 4 op de 10 (45%) wil (soms/heel) vaak iets hebben omdat een bekende persoon of beroemdheid het heeft.

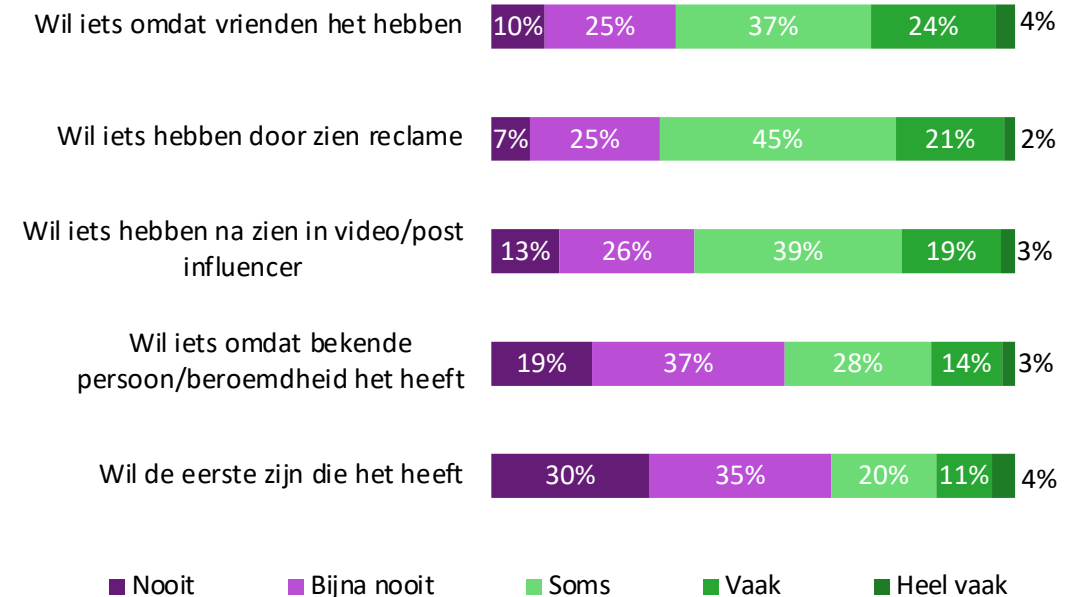
Verdieping

Jongeren met een hogere opleiding (hbo, wo: 28%) willen vaker iets hebben omdat ze het in een video of post van een influencer hebben gezien dan jongeren met een lagere opleiding (middelbare school, mbo: 19% en 21%).

Jongeren van 18 en 19 jaar willen vaker iets hebben door reclame of omdat vrienden het hebben (28% en 30%), dan jongeren van 16 en 17 jaar (17% en 25%).

Meiden willen vaker iets hebben omdat ze het gezien hebben bij influencers (28%), dan jongens (15%).

Verleidingen aankopen

Ruim 4 op de 10 jongeren (42%) zien online vaak reclame over gokken

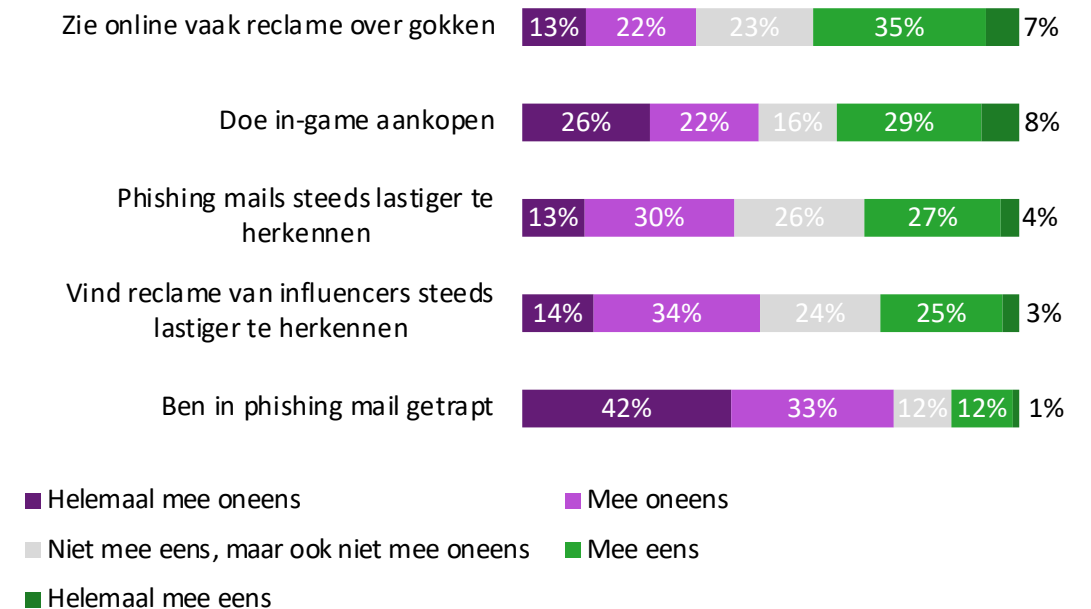
- Ongeveer 3 op de 10 jongeren (16-19 jaar) vinden het steeds lastiger om phishing mails te herkennen (31%) en 13% van de jongeren is weleens in een phishing mail getrapt.
- Ruim een kwart (28%) vindt reclame van influencers steeds lastiger te herkennen.
- 37% van de jongeren in dit onderzoek doet in-game aankopen.
- Ongeveer 4 op de 10 (42%) ziet online vaak reclame over gokken.

Verdieping

Jongens zijn vaker in phishing mails getrapt dan meiden (17% vs. 10%), doen vaker in-game aankopen (53% vs. 20%) en zien vaker online reclame over gokken (50% vs. 32%).

Jongeren die (een deel van) hun geld zelf verdienen zijn vaker niet in een phishing mail getrapt dan jongeren die al hun geld krijgen (78% vs. 64% niet ingetrapt).

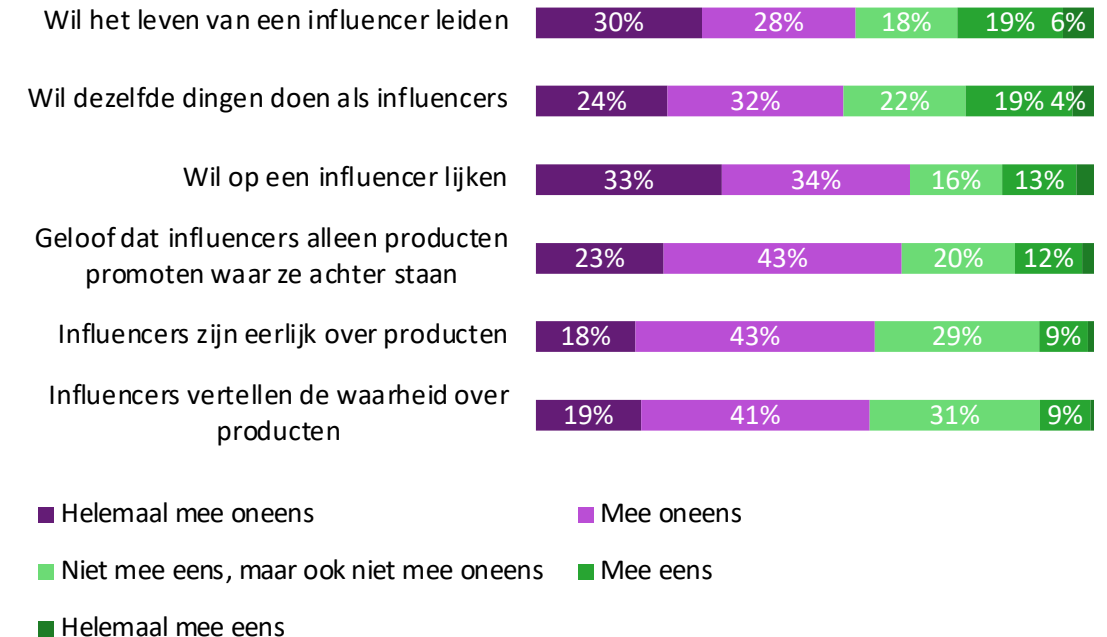
Stellingen herkennen financiële verleidingen

1 op de 10 jongeren (16-19 jaar) gelooft dat influencers de waarheid vertellen en/of eerlijk zijn over producten

- Twee derde (66%) van de jongeren in dit onderzoek (16-19 jaar) gelooft niet dat influencers alleen producten promoten waar ze achter staan.
- 3 op de 10 (31%) jongeren twifelen of influencers de waarheid vertellen over producten en of influencers eerlijk zijn over producten (29%). En 1 op de 10 denkt dat influencers de waarheid vertellen en/of eerlijk zijn (beide 10%).
- Een kwart wil het leven van een influencer leiden (25%) of wil dezelfde dingen doen als influencers (23%).
- 16% van de jongeren wil op een influencer lijken.

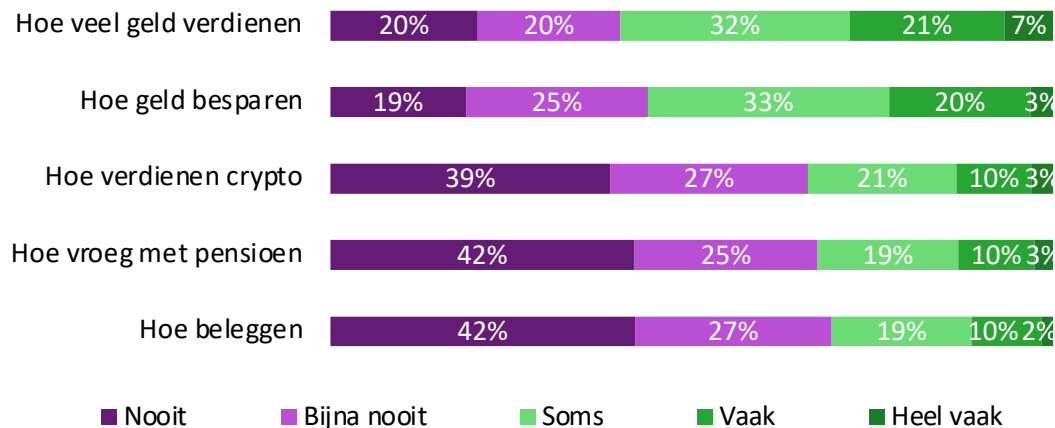
Stellingen over invloed van influencers

Bijna alle jongeren (16-19 jaar) hebben wel eens posts of video's van influencers over geldzaken gezien

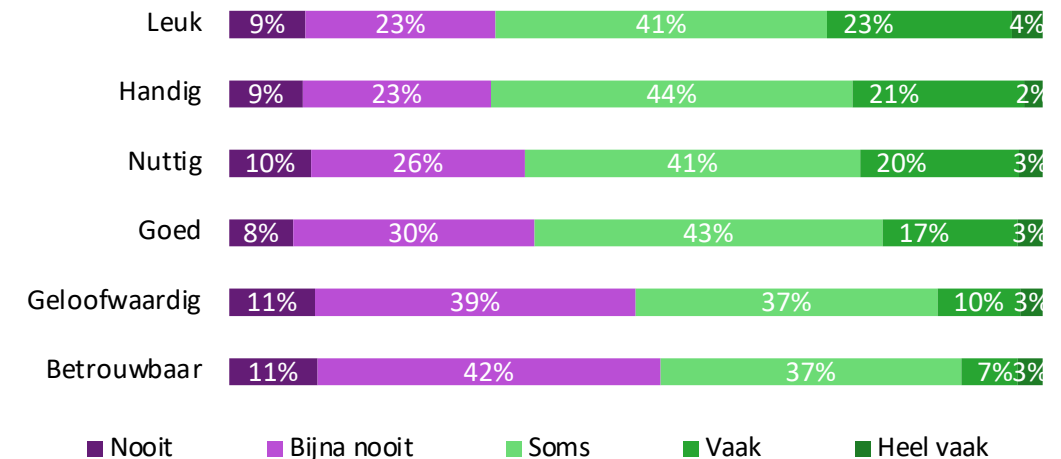
- Bijna alle jongeren (16-19 jaar) in dit onderzoek hebben ooit wel eens gekeken naar posts of video's van influencers over geldzaken (98%). 77% geeft aan dit minimaal soms te doen.

Frequentie kijken informatie influencers geldzaken

- Jongeren kijken het vaakst naar informatie over hoe ze veel geld kunnen verdienen (soms/heel vaak 60%) of hoe ze geld kunnen besparen (soms/heel vaak 56%).

Oordeel over informatie van influencers over geldzaken

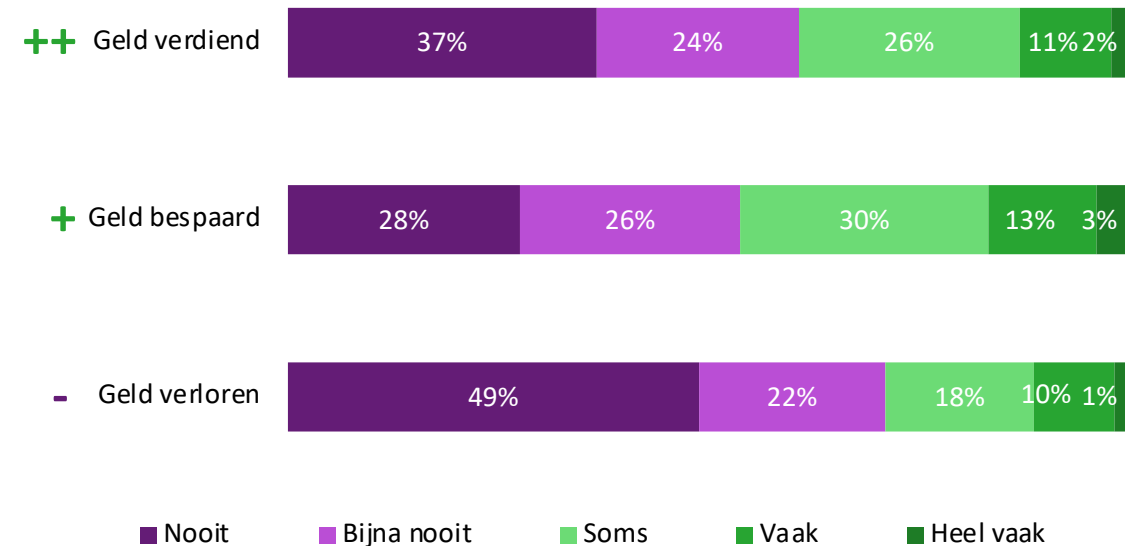
3 op de 10 jongeren die wel eens naar video's van finfluencers kijken, heeft wel eens geld verloren door advies van finfluencer

- Twee derde (66% - niet in figuur) van de jongeren die (f)influencers minimaal soms volgen heeft te maken gehad met een wijziging in de financiële situatie door het volgen van advies van een influencer.
- Van de jongeren in dit onderzoek (16-19 jaar) die minimaal soms naar posts of video's van influencers over geldzaken kijken, heeft 39% ooit geld verdiend dankzij het advies van influencers, heeft 46% geld bespaard en heeft 29% geld verloren.

Verdieping

Jongeren die (een deel van hun) geld zelf verdienen, hebben vaker nooit geld verdiend dankzij advies van influencers (45%) dan jongeren die hun geld krijgen (33%). Hetzelfde geldt voor geld besparen (36% nooit vs. 26%) en geld verliezen (58% nooit vs. 39%).

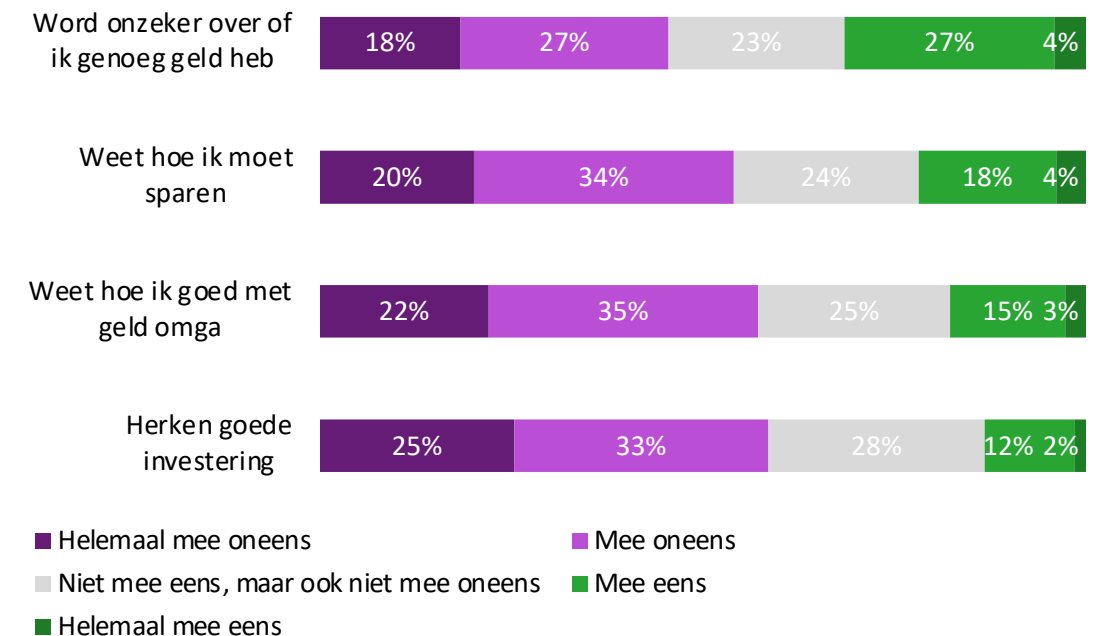
Wijziging gedrag door advies influencers

Posts van influencers zorgen voor 3 op de 10 jongeren (16-19 jaar) voor onzekerheid over hoeveelheid eigen geld

- Ruim 2 op de 10 jongeren (22%) weten (beter) hoe ze moeten sparen door het zien van video's of posts van influencers.
- Door het zien van video's of posts van influencers, weet 18% (beter) om te gaan met geld.
- De invloed van influencers op het herkennen van een goede investering, ligt met 14% het laagst.

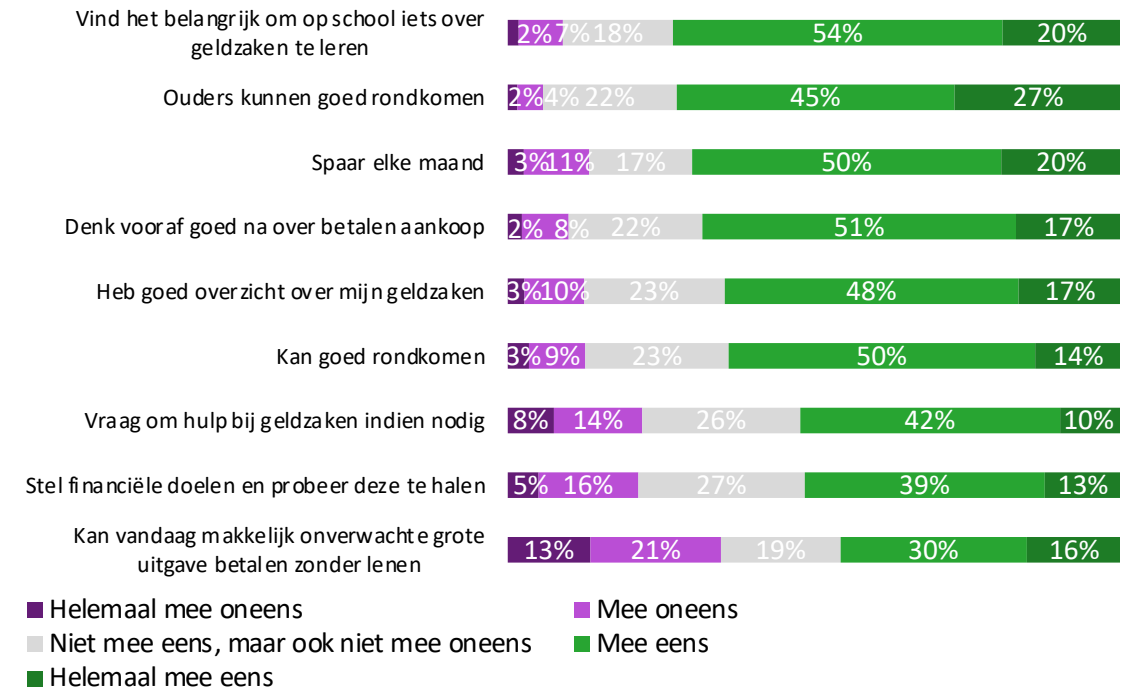
Invloed van influencers op kennis van geldzaken

Drie kwart van de jongeren (16-19 jaar) vindt het belangrijk om op school te leren over geldzaken

- 72% van de jongeren geeft aan dat hun ouders goed kunnen rondkomen en 64% is van mening zelf goed te kunnen rondkomen.
- 7 op de 10 jongeren geven aan elke maand te sparen en een bijna even groot aantal geeft aan vooraf goed na te denken of ze een bepaalde aankoop wel kunnen betalen (68%).
- (Bijna) de helft van de jongeren stelt vragen om hulp bij geldzaken (52%), stelt financiële doelen en probeert deze te halen (52%) en kan een onverwachte grote uitgave doen zonder te lenen (46%).

Stellingen financieel voorbereid zijn

 Wijzer in geldzaken

Bijlage

Steekproefindeling

Provincie	Ideaal-cijfers	Ongewogen cijfers	Gewogen cijfers
Groningen	3%	4%	3%
Friesland	4%	4%	4%
Drenthe	3%	4%	3%
Overijssel	7%	9%	8%
Flevoland	3%	4%	3%
Gelderland	12%	11%	12%
Utrecht	8%	10%	8%
Noord-Holland	16%	18%	16%
Zuid-Holland	21%	18%	21%
Zeeland	2%	2%	2%
Noord-Brabant	15%	11%	14%
Limburg	6%	4%	6%

Leeftijd	Ideaal-cijfers	Ongewogen cijfers	Gewogen cijfers
16 jaar	24%	20%	23%
17 jaar	24%	20%	24%
18 jaar	26%	32%	26%
19 jaar	27%	28%	27%
Geslacht			
Jongens	51%	38%	50%
Meisjes	49%	61%	48%
Anders	0%	1%	1%
Geen antwoord	0%	1%	1%

Opleiding	Ideaal-cijfers	Ongewogen cijfers	Gewogen cijfers
Geen/basis-school	0%	1%	1%
MBO-1, VMBO	5%	10%	5%
HAVO & VWO (t/m jaar 3), MAVO	6%	8%	6%
MBO 2, 3, 4	41%	25%	41%
HAVO & VWO (jaar 4-6)	28%	33%	28%
HBO & WO	21%	23%	20%